

Hiro'a

JOURNAL
D'INFORMATIONS
CULTURELLES

_ DOSSIER : *Un nouveau statut pour valoriser*
**les artisans
traditionnels**

_ CULTURE BOUGE : *UNE GRANDE FÊTE DE LA MUSIQUE... AVANT L'HEURE !*
PREMIÈRE ÉDITION DU SALON DES ARTS DE LA MAISON
UN RALLYE LECTURE SUR LA CAUSE ANIMALE
STÉPHANIE M EXPOSE SES ŒUVRES « EN CASCADE »

_ UN VISAGE, DES SAVOIRS : *KAYA CRÉATIONS, UN ÉLAN DE MODERNITÉ*

MAI 2022

NUMÉRO 175

MENSUEL GRATUIT

Te tahi mau parau nō te honu

ROHIPEHE : NATEA MONTILLIER TETUANUI (VAHINE)
 'OHIPA : 'IHI NŪNA'A, 'IHI REO

Teie te tahi mau parau nō te honu i roto i te orara'a ā te Mā'ohi, i te mātāmua iho ā rā, e nene 'ihia i ni'a i te tahi paruai fa'a'ite 'itera'a i te marae nō 'Ōpūnohu i Mo'orea, i ni'a i te ara-tupuna.

Tāne e honu, Irian Jaya, fare manaha nō Stuttgart

I te 'anotau, e 'ina'i tapu te honu nā te huiari'i. Ua pāruhia teie 'ānimara mai te matahiti 1978 (parau fa'au nō Washington). Te vai nei te honu 'autera'a, 'ōfi, marena (Tuamotu) 'aore ra kea (Totaiete mā) ; honu manu 'aore ra 'āfi'i moa ; te honu 'āfi'i rahi.

Ua fa'a'ohipahia te pa'a honu i roto i te tahi mau fa'ana'unara'a huiari'i. E nāna'o-pinepine-hia te ata ō te honu i ni'a i te 'ōfa'i ānei, 'aore ra tātauhia i ni'a i te 'iri ei taape nō te hōro'a i tō na mau maita'i i terā e terā 'āti.

'Umete honu nō Fiti'i e fa'ohipahia nō te inura'a 'ava.

E riro te hōho'a ō te honu ei hōho'a nō te tifaifai. Hou te mau matahiti 1960, e pi'ihia te tifaifai pū e pa'a-honu (O'Reilly, 1957 : 167). I te fenua Tuamotu mā, e pi'ihia te honu tifaifai 'aore ra paru (i'a nō te hōhonu), honu ato'a i roto i te reo vaihi, whonu i roto i te reo maori, 'onu i roto i te reo raroto'a, fonu i roto i te reo futuna. E parauhia tifaifai-pū te tahi tāpo'i ro'i e auhia mai te hōho'a ō te pa'a honu ra te huru.

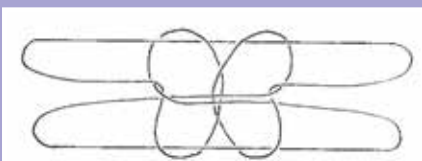
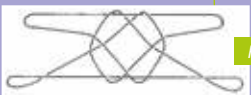
Honu - hōho'a C. Serra, DIREN

Ua rau te hōho'a ō te honu e 'āputa mai ia fai te ta'ata, 'oia e ha'utira'a ma te taura, mai teie i raro nei.

I ni'a i te marae nō uta, nā te 'ōfa'i pu'a ē ha'apāpū e pūpūhia te ō nā te atua Ruahatu. 'Āre'a te 'ōfa'i-marae tarai-menemene-hia mai te 'āfi'i honu ra te huru, e tāpa'o-fa'a'ite e o 'Oro (atua nō te tāma'i) te atua e ta'uhia i te reira marae i te mātāmua. ♦

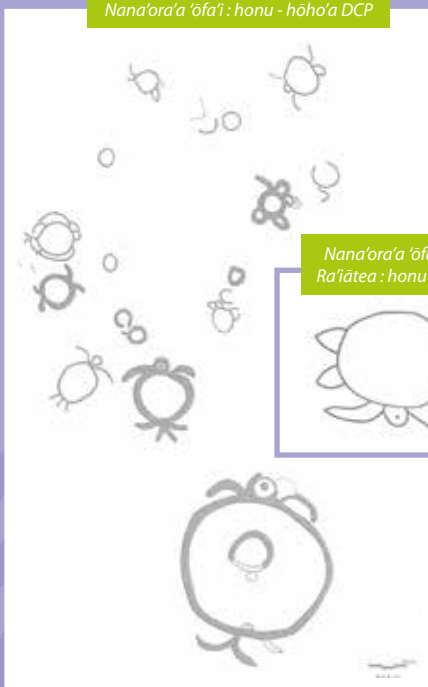
Fai.

E tītiaho māoro te honu i roto i te hōhonu hou a pūhā ai i ni'a ; i te tahi taime, e raea-a'e-hia i te hānere matahiti. E ho'i te honu i te vāhi i 'ōfa'ahia ai o na.

Ua tui te ro'o ō te honu i Porinetia tā'āto'a (e tae atu i te fenua Corée), mai te tahi 'ānimara hau i te varavara, te pa'ari, te hotu, te ora-mure-ore, te itoito, te tu'utu'u-ore e te tapu, te tā'amu i tō na 'āi'a, te fa'a-oro-ma'i.

Nana'ora'a 'ōfa'i : honu - hōho'a DCP

Nana'ora'a 'ōfa'i nō 'Ōpoa, Ra'iātea : honu - hōho'a DCP